

16. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky Erika Tomáša na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Tiny Gažovičovej podanú 23. februára 2024 vo veci správy „Zhodnotenie generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o stave zákonnosti v reedukačných centrách“, ktorá upozornila aj na zlyhania orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SR	
Došlo: 15 -04- 2024	
Číslo zápisu: <i>18907-2024-M_1/2024</i>	Číslo spisu:
Lísty: <i>3/-</i> Prílohy:	Vybavuje:

Bratislava 22. marca 2024
Číslo: 18907/2024-M_OSSODR

Vážená pani poslankyňa,

v súlade s § 130 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov si Vám dovoľujem predložiť odpoveď na Vašu interpeláciu k „Zhodnoteniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o stave zákonnosti v reedukačných centrách“ (ďalej len „Zhodnotenie“).

K otázke smerujúcej k nedostatkom návrhov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na umiestnenie dieťa do reedukačného centra uvádzam, že do reedukačného centra sa umiestňujú deti po absolvovaní diagnostiky a na základe záverov diagnostiky. Ak je dieťa diagnostikované pobytovou formou v diagnostickom centre a záverom je, že je potrebné absolvovanie výchovy a vzdelávania v reedukačnom centre, diagnostické centrum v odporúčaní uvádza aj konkrétne reedukačné centrum. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately následne v návrhu na súd pri navrhovaní reedukačného zariadenia vychádza z informácií poskytnutých diagnostickým centrom. Ak je dieťa diagnostikované ambulantnou formou v zariadení poradenstva a prevencie alebo poskytovateľom zdravotnej starostlivosti (napr. detským psychiatrom) a je odporúčané absolvovanie výchovy a vzdelávania v reedukačnom centre, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v spolupráci s diagnostickým centrom a/alebo v spolupráci s regionálnymi úradmi školskej správy hľadá pre dieťa vhodné reedukačné centrum. Taktiež je potrebné uviesť, že o návrhu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane označenia konkrétneho reedukačného centra rozhoduje v súdnom konaní príslušný súd.

Reedukačné centrum vypracuje a následne pravidelne hodnotí napĺňanie individuálneho reedukačného programu pre dieťa a od 1. januára 2022 má reedukačné centrum zákonom ustanovenú povinnosť vyhodnocovať a upravovať individuálny reedukačný program pre dieťa v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

V súvislosti s informáciami uvedenými v záveroch Zhodnotenia Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a Ústredie práce sociálnych vecí rodiny prijali viacero opatrení za účelom zlepšenia ochrany práv a právom chránených záujmov detí umiestnených v reedukačných centrách.

K návrhom orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na súd, ale aj k návštevám detí sociálnym kurátorom v reedukačných centrách a ďalším úlohám sociálnych kurátorov bolo zrealizované tematické pracovné stretnutie s vedúcimi oddelení sociálnoprávnej

ochrany detí a sociálnej kurately úradov práce, sociálnych vecí a rodiny za účasti Generálnej prokuratúry SR. Stretnutie bolo zamerané na rezervy vo výkone sociálnej kurately detí a na ich okamžité riešenie. Následne Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny vydalo písomné usmernenie k plneniu povinností orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a centier pre deti a rodiny vo vzťahu k deťom umiestneným v reedukačných a diagnostických centrách.

Ministerstvo tiež poskytuje súčinnosť Ministerstvu spravodlivosti SR pri zvažovaní návrhov na zlepšenie sledovania spôsobu výkonu súdnych rozhodnutí v zariadeniach a hodnotenia ich účinnosti súdom. Rovnako poskytuje súčinnosť Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a mládeže SR pri riešení tém reedukácie, ktoré presahujú do oblasti pôsobnosti rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny (napr. pri prehodnocovaní a úprave štandardov odborných činností v špeciálnych výchovných zariadeniach, návrhoch zlepšenia procesov umiestňovania detí na základe rozhodnutia súdu do špeciálnych výchovných zariadení). Prepojenie tém na rezort spravodlivosti a rezort školstva, vedy, výskumu a mládeže uvádzam najmä z dôvodu zdôraznenia potreby multidisciplinárneho riešenia problémov reedukačných centier.

Vo vzťahu k plneniu zákonnej povinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately najmenej raz za šesť mesiacov navštíviť dieťa v reedukačnom centre za účelom sledovania psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa aktuálne Inšpekcia v sociálnych veciach vykonáva dozor nad plnením tejto zákonnej povinnosti, pričom dozorovanými subjektmi sú všetky úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. Následne, v závislosti od výsledku inšpekcie, budú prijaté ďalšie opatrenia smerom ku skvalitneniu výkonu sociálnej kurately detí.

K otázkam smerujúcim k podmienkam výkonu a fungovania orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (personálne posilnenie kapacít, zmena fungovania, navýšovanie rozpočtu orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) v prvom rade uvádzam, že orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je jedným z oddelení úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (popri napr. oddelení pomoci v hmotnej núdzi, náhradného výživného a štátnych sociálnych dávok, oddelení peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností atď.), a ako oddelenie úradu nemá vyčlenený samostatný rozpočet. Napriek tomu je zámerom ministerstva, a to nezávisle od problémov reedukačných centier, doriešiť otázku personálneho a profesijného štandardu (ďalej len „štandard“) orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane štandardov na úseku sociálnej kurately detí, t. j. počtu detí/prípadoch na jedného zamestnanca zodpovedného za vedenie prípadu (napr. na sociálnej kuratele detí je to zvyčajne aj 90 až 130 prípadov detí na jedného sociálneho kurátora pre deti).

Zavedenie personálnych štandardov pre rôzne oblasti výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je nevyhnutným predpokladom zlepšovania kvality výkonu opatrení (napr. zlepšenie využívania konferenčných modelov práce, zintenzívnenie spolupráce so subjektmi pôsobiacimi v oblasti ochrany detí pri riešení konkrétnych prípadov detí, zlepšenie práce v teréne o.i. aj pri získavaní informácií a podkladov pre rozhodnutia súdov atď.).

Na určenie štandardov bol zvolený postup pilotného overenia štandardov pre oblasti výkonu opatrení v prípade ohrozených detí maximálne 50 vedených prípadov rodiny, v oblasti sociálnej kurately detí maximálne 55 vedených prípadov detí a v oblasti sociálnej kurately pre plnoleté osoby maximálne 70 vedených prípadov plnoletých.

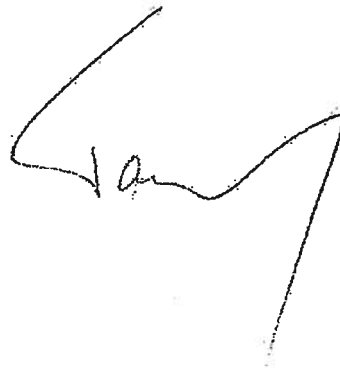
Pilotné testovanie štandardov vedenia prípadovej práce prebieha od 1. januára 2024 na 28 úradoch práce sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom Operačného programu Slovensko (novovytvorených 132 miest pre oblasť ohrozených detí, 64 miest pre oblasť sociálnej kurately detí a 10 pre oblasť sociálnej kurately plnoletých) testovanie bude priebežne monitorované

a hodnotené a výstupy budú použité v návrhu právnej úpravy personálneho a profesijného štandardu orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately tak, ako tomu bolo v predchádzajúcom období aj pri formovaní personálneho a profesijného štandardu v centrách pre deti a rodiny, ktoré vykonávajú opatrenia pobytovou formou.

Pre úplnosť uvádzam, že od 1. januára 2024 je z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu podporovaný aj výkon činností odborných zamestnancov/zamestnankyň v oblasti poradensko-psychologických služieb orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (46 miest) a výkon činností terénnych sociálnych pracovníkov/asistentov sociálnej práce v územných obvodoch 26 úradov práce sociálnych vecí a rodiny s vysokou potrebou priebežného monitorovania vývoja miery ohrozenia dieťaťa v rodine (170 miest).

Vážená pani poslankyňa, ubezpečujem Vás, že v záujme dôsledného plnenia zákonom stanovených povinností všetkých zamestnancov a všetkých subjektov v systéme sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ďalej hľadám možnosti ďalšieho zlepšovania podmienok ich výkonu.

S pozdravom

Ná vedomie:

Vážený pán

Peter Pellegrini

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky

Bratislava

Vážená pani

Tina Gažovičová

poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky

Bratislava